

**การบริหารเครือข่ายในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มภูมิภาคตะวันตก**
**Network Management For Academic Works Support To The Community
Of Rajabhat Universities In The Western Region**

ภัทรพร จำเริญ*
(Phattharaporn Jaipheng)

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก (2) ศึกษาการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก และ (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงผสม โดยรวบรวมข้อมูลจาก (1) ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ 346 คน ประกอบด้วย (1) อาจารย์ และ (2) เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตะวันตก โดยคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ ยามาเน่ และสุ่มตัวอย่างแบบโควต้าเพื่อเก็บข้อมูลตามสัดส่วน และ (2) ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ 20 คน ประกอบด้วย (1) อาจารย์ (2) ผู้บริหาร (3) กรรมการสภามหาวิทยาลัย (4) เจ้าหน้าที่ และ (5) หน่วยงานเครือข่าย โดยใช้การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.46) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย รองลงมาตามลำดับคือ ด้านเป้าหมายในการเข้าร่วมเครือข่าย ด้านการมีผลประโยชน์ตอบแทนภายในเครือข่ายและการให้ความช่วยเหลือภายในเครือข่าย และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านระบบบริหารจัดการ และการพัฒนาศักยภาพภายในเครือข่าย

2. การสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตกมีแนวทางการพัฒนาเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนดังนี้ (1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างเครือข่าย โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ และผลลัพธ์ในการทำงานร่วมกัน รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงาน

*อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 76000

Guest Lecturer, Phetchaburi Rajabhat University 76000

Corresponding author :thian2524@hotmail.com

(2) สื่อสารสร้างการรับรู้เพื่อพัฒนารูปแบบการประสานความร่วมมือการทำงานในพื้นที่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (3) ออกแบบกิจกรรมที่ช่วยเชื่อมโยงความร่วมมือเพื่อสร้างประโยชน์สาธารณะ และ (4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อร่วมมือกันทำงานในเชิงบูรณาการในแต่ละด้าน

คำสำคัญ : เครือข่าย งานวิชาการสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก

ABSTRACT

The Objectives of this research were to (1) study the network management of Rajabhat Universities in the Western Region, (2) study the academic works support to the community of Rajabhat Universities in the Western Region, and (3) study the guidelines to develop the efficiency network for academic works support of Rajabhat Universities in the Western Region. This study was mixed-methods research by collecting data from (1) quantitative respondents, consist of lecturers and officers of the university, a total of 346 persons. The sampling was calculated by using formulation of Yamane and using quota sampling method for proportionally collecting data. (2) qualitative informants, consist of lecturers, executives, council members, officers and network agency of the University, a total of 20 persons. The informants was chosen by using purposive sampling method. The result of this study can be concluded as follows:

1. The network management of Rajabhat Universities in the Western Region; the overall average was in high level (Mean = 3.46). The issue of Internal Interaction has the highest average among of all issue. The other lower average issues can be ordered consecutively as follows: Purpose of Participation, Internal Benefit, Internal Assistance, and the issue of Management System and Internal Potential Improvement, have the lowest average among all issue.

2. The academic works support to the community of Rajabhat Universities in the Western Region; the overall average was in high level.

3. The result of qualitative study found that the of Rajabhat Universities in the Western Region has the guidelines to develop the efficiency network for academic works support to the community as follows: (1) focusing on participation between networks with a strategy and result of working together, including a learning and sharing the method for working (2) communicating to create perception for improving coordinating cooperation pattern of area-based working between the

relevant sectors (3) designating activities to make a collaboration for creating public interests, and (4) relevant agencies should be preparing a Memorandum of Understanding (MOU) for integrated cooperating on working in each issue.

Keywords : network, academic works to the community, Rajabhat university in the western region.

Article history: Received 26 March 2019

Revised 10 June 2019

Accepted 12 June 2019

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ โดยมีสถานภาพเป็นนิติบุคคล (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 (2547 : 2) และเป็นองค์การทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการยกระดับความก้าวหน้าทางการศึกษาในชุมชน โดยมีจุดเน้นในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันตกคือ ประกอบด้วย 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏที่อยู่ในเขตภูมิภาคตะวันตก ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยมีการสร้างความร่วมมือเพื่อให้เกิดการรวมตัวกันในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และมีกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านวิชาการ และกิจกรรมกีฬา สัมพันธ์

การดำเนินงานในลักษณะของเครือข่ายจะช่วยทำการเชื่อมโยง และประสานสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง ซึ่งแนวคิดเรื่องเครือข่ายได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้นเนื่องจากปรากฏการณ์ความเติบโตแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยีสารสนเทศ และสังคมสื่อออนไลน์ ได้เอื้ออำนวยให้องค์การสามารถมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์กรอื่นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และความก้าวหน้าทางวิชาการที่ก่อให้เกิดแนวคิดการทำงานร่วมกับสังคมภายนอกในลักษณะของความร่วมมือที่มีการจัดการ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ขยายความไปถึงได้ทุกคน เพื่อการขับเคลื่อนงาน และขยายผลได้ในวงกว้าง (เสรี พงศ์พิศ, 2548: 29) ดังนั้นเครือข่ายจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในเชิงปริมาณ และเกิดคุณภาพของผลงาน รวมถึงการบริหารจัดการให้เกิดความยั่งยืนในอนาคต การทำงานแบบเครือข่ายมีข้อดีที่ช่วยให้สมาชิกได้ทำงานตามที่ตนเองมีความถนัด ซึ่งจะทำให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพสูง ทั้งนี้ การทำงานแบบรวมพลังย่อมช่วยให้องค์กรได้ผลประโยชน์ตอบแทนจากการทำงานเพิ่มมากขึ้นตามหลักการผลานพลัง (Synergy) นั่นเอง มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตกเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้ความรู้เพื่อสร้างคนเพื่อไปพัฒนาประเทศชาติ และเป็นต้นแบบที่ดีในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนเพื่อเป็นที่พึ่งและปัญญาของชุมชน ซึ่งจะช่วยสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งใน

อนาคต ดังนั้น การพัฒนาเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนจะช่วยให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ได้รับความศรัทธาและความเชื่อมั่น รวมถึงได้รับความไว้วางใจจากสังคมและประชาชนทุกภาคส่วน จึงทำให้การศึกษาถึงการบริหารเครือข่ายในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก
2. เพื่อศึกษาการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่าย

ความหมายของเครือข่าย

Agranoff (2006: 57-59) ได้กล่าวถึงเครือข่ายว่า เครือข่ายเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้องค์การต่างๆ ได้หันมาดำเนินงานร่วมกัน ตลอดจนแบ่งปันทรัพยากร สร้างความรู้ในด้านต่างๆ และค้นพบแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน นอกจากนี้การปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้บริบทของเครือข่ายดังกล่าวไม่เป็นการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชา (Non-hierarchy) แต่เป็นการร่วมกันค้นหาแนวทางการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ

Starkey (1997: 14-16) ได้กล่าวว่าเครือข่ายเป็นการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนเป็นการกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยมีการนำเอาสื่อกลางต่าง ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ทั้งนี้ บุคคลต่างๆ ที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกันภายในเครือข่าย อาจอยู่ในระดับเดียวกันหรืออยู่ต่างระดับกันก็ได้ ดังนั้น การเชื่อมโยงเครือข่ายจึงเป็นการรวมกลุ่มของปัจเจกบุคคลหรือองค์กรที่มีลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ คือ ความสนใจหรือความเป็นอิสระในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศและกิจกรรมร่วมกัน

องค์ประกอบของเครือข่าย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 37-43) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเครือข่ายไว้ 7 องค์ประกอบดังนี้ (1) การรับรู้มุมมองร่วมกัน (2) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (3) การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (4) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (5) การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (6) การพึ่งพิงร่วมกัน และ (7) การปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยน

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ธีระพันธุ์ (2546: 13) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการบริหารจัดการเครือข่ายโดยกล่าวถึงประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการจัดการเครือข่าย ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประเด็นคือ (1) จุดมุ่งหมายร่วม โดยเป็นจุดหมายที่ทุกฝ่ายต้องการให้เกิดขึ้น (2) บุคคลในเครือข่าย มีจิตสำนึกร่วม และมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน (3) การเชื่อมโยงผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ (4) การสร้างความรู้สึกร่วม เพื่อให้เกิดพลังในการผลักดันเป้าหมาย (5) การพัฒนาที่โปร่งใส ตรวจสอบได้จากทุกฝ่าย และ (6) การจัดระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทราบถึงกิจกรรมของเครือข่าย

วีระศักดิ์ เครือเทพ (2550 : 36-38) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของเครือข่ายการทำงานไว้ 6 ประการดังต่อไปนี้ (1) วัตถุประสงค์หลักของเครือข่าย เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงาน (2) การจัดความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน (3) การสร้างความสัมพันธ์กันแบบพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรและความรู้ความสามารถหรือข้อมูลต่างๆ จนอยู่ในระดับที่เพียงพอต่อการจัดการกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (4) ความสมัครใจ เพื่อร่วมมือดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ (5) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และ (6) การเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อจัดการกับปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

พระมหาสุทิตย์ อาภากร (2547 : 48-50) ได้กล่าวว่างค์ประกอบของเครือข่ายซึ่งถือเป็นจุดร่วมที่สำคัญของเครือข่ายไว้ 5 ประการด้วยกันคือ (1) สมาชิก เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีการสร้างและสานต่อเพื่อหาแนวร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดการดำรงอยู่ร่วมกัน (2) จุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มกันอย่างมีจุดหมาย (3) การทำหน้าที่อย่างมีจิตสำนึกต่อส่วนร่วม เพื่อเป็นแรงขับที่จะนำไปสู่การค้นหาวิธีเพื่อแก้ไขปัญหา (4) การมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนในกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นปัจจัยหนุนเสริมให้เครือข่ายมีพลัง (5) ระบบความสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกัน ทั้งระดับบุคคล กลุ่มและระหว่างเครือข่าย เพื่อช่วยให้สมาชิกเกิดการรับรู้ การยอมรับในกระบวนการทำงานและช่วยรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

2.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตะวันตก (พ.จ.น.ก.)

ปี พ.ศ.2520 มีการประชุมหารือเพื่อจัดการแข่งขันกีฬาของนักศึกษาทั้ง 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏที่อยู่ในเขตภูมิภาคตะวันตก ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยใช้ชื่อว่า กีฬา พ.จ.น.ก.สัมพันธ์ และมีการจัดการแข่งขันกีฬาร้อยมาจนถึงปัจจุบัน และในปี พ.ศ.2528 สภาการฝึกหัดครูได้ออกข้อบังคับว่าด้วยกลุ่มวิทยาลัยครู ที่ทำให้มีการรวมตัวกันของกลุ่มวิทยาลัยครูเป็นสหวิทยาลัย เพื่อให้เกิดการรวมตัวกันในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยในภูมิภาคตะวันตกใช้ชื่อว่า สหวิทยาลัยทวารวดี และต่อมาแม้จะมีการตราพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538 และเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ

พ.ศ.2547 ก็ตาม ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 4 แห่งก็ยังคงดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประชุมอธิการบดี และการมีภารกิจร่วมกันในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านวิชาการ และกิจกรรมกีฬาสัมพันธ์

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 (2547 : 2-3) ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู โดยกำหนดหน้าที่ของมหาวิทยาลัยไว้ 4 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณภาพบัณฑิต หมายถึง การที่บัณฑิตเป็นผู้เรืองปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะและภูมิปัญญาในงานอาชีพในฐานะนักวิชาชีพชั้นสูง มีทักษะวิจัยในฐานะนักวิชาการชั้นสูง มีจิตสำนึกและภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีกิจกรรมการเรียนการสอนแบบทีมงาน มหาวิทยาลัยจัดสื่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าไว้อย่างเพียงพอ และมหาวิทยาลัยจัดอาจารย์ที่มีคุณวุฒิตรงตามความต้องการของสาขาวิชา

2. ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ หมายถึง ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เป็นงานนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เชี่ยวชาญสูง การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ซึ่งเป็นการขยายพรมแดนของความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานได้จริง เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนไทย รวมทั้งการพัฒนาสู่สังคมการเรียนรู้และสังคมแห่งภูมิปัญญา อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมการใช้ความรู้ในการกำหนดทิศทางและการพัฒนาตลอดจนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ นโยบายและแผนงานการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของคณะและของมหาวิทยาลัย การจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนในการทำวิจัยและงานสร้างสรรค์ทั้งจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ การส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปพัฒนามหาวิทยาลัยและท้องถิ่น และการส่งเสริมให้มีการตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

3. ด้านการบริการวิชาการ หมายถึง การให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ เป็นที่พึงและเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการและวิชาชีพ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมบทบาททางวิชาการและวิชาชีพของสถาบันการศึกษาในการพัฒนาสังคมการเรียนรู้และสังคมความรู้ โดยคำนึงถึงความ

รับผิดชอบต่อสาธารณะ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการบริการวิชาการ และวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม การสนับสนุนให้อาจารย์ให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม การพัฒนาแหล่งให้บริการวิชาการและวิชาชีพเพื่อให้บริการแก่บุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ในภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ทั้งในและต่างประเทศเพื่อร่วมมือกันพัฒนางานบริการวิชาการและวิชาชีพ การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งแก่สังคม การนำความรู้ในท้องถิ่นมาเป็นแหล่งการเรียนรู้แก่นักศึกษา การให้บริการวิชาการและวิชาชีพในรูปแบบที่หลากหลาย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิตรพิบูล ไชยเมือง (2558) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดหนองบัวลำภู โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบการเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคม จำนวน 530 กลุ่มองค์กร และพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคม ด้วยการวิเคราะห์ปัจจัย (EFA) การวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยัน CFA) และสมการโครงสร้าง (SEM) ผลวิจัยพบว่าองค์ประกอบปัจจัยการเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารจัดการ มี 7 ปัจจัย ได้แก่ (1) เครือข่ายทางสังคม (2) ทุนทางสังคม (3) กระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคม (4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (5) การมีส่วนร่วมในการบริหาร (6) กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ (7) คุณภาพการบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอธิบายความแปรปรวนสะสม ได้ร้อยละ 65.1 ทั้งนี้ คุณภาพการบริหารจัดการได้รับอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และปัจจัยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในขณะที่เดียวกัน ยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยทุนทางสังคม และปัจจัยเครือข่ายทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์คุณภาพการบริหารจัดการ ได้ร้อยละ 46.5

ขวัญภัสสร จานทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของปัจจัยภูมิหลัง การมุ่งประกอบการและเครือข่ายทางสังคมต่อความสำเร็จทางธุรกิจของผู้ประกอบการจังหวัดราชบุรี โดยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model, SEM) เพื่อยืนยันองค์ประกอบของตัวแปรและทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการวิจัยพบว่า อายุของผู้ประกอบการและอายุของกิจการมีอิทธิพลเชิงลบต่อการมุ่งประกอบการ ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ประกอบการและขนาดของกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการมุ่งประกอบการ อายุ ระดับการศึกษา และการมุ่งประกอบการของผู้ประกอบการมีอิทธิพลเชิงบวกกับเครือข่ายทางสังคม ระดับการศึกษาของผู้ประกอบการมีอิทธิพลเชิงลบต่อความสำเร็จทางธุรกิจ ขนาดของกิจการและเครือข่ายทางสังคมมีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วรัญญา ติคม (2557) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการสร้างเครือข่ายและกลยุทธ์การตลาดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการเคมีภัณฑ์การเกษตรในจังหวัดลำปาง โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยสมการโครงสร้าง ด้วยโปรแกรม SMART-PLS ผลการศึกษาพบว่า เส้นทางตัวแปรด้านการสร้างเครือข่ายมีอิทธิพล ทางตรงไปสู่ตัวแปรด้านความสำเร็จของผู้ประกอบการ มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.502

รองลงมาเส้นทางตัวแปรด้านกลยุทธ์การตลาดไปสู่ตัวแปร ด้านความสำเร็จของผู้ประกอบการมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.217 โดยมีค่า (R²) ร่วมกันเท่ากับ 0.457 และตัวแปรการสร้างเครือข่าย กลยุทธ์การตลาด ร่วมกันไปสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการ เท่ากับ ร้อยละ 45.70 โดยผลการทดสอบสมมติฐานจากสมการโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงอิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม พบว่า การสร้างเครือข่ายมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการเท่ากับ 0.502 รองลงมาคือ กลยุทธ์การตลาดมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการมีค่าเท่ากับ 0.217

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารเครือข่ายในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตกใช้วิธีการวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods Research)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย (1) อาจารย์ และ (2) เจ้าหน้าที่ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตะวันตก (พ.จ.น.ก.) รวมจำนวน 2,573 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560) โดยคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Taro Yamane (1973) ทำให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) เพื่อหาจำนวนตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัย ดังตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	ประชากร			ตัวอย่าง		
	อาจารย์	เจ้าหน้าที่	รวม	อาจารย์	เจ้าหน้าที่	รวม
1. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	710	199	909	95	27	122
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	483	217	700	65	29	94
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	460	114	574	62	15	77
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	238	152	390	32	21	53
รวม	1,891	682	2,573	254	92	346

ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ 20 คน ประกอบด้วย (1) อาจารย์ (2) ผู้บริหาร (3) กรรมการสภามหาวิทยาลัย (4) เจ้าหน้าที่ และ (5) หน่วยงานเครือข่าย โดยใช้การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้พัฒนาขึ้นมาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามที่ผ่านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และจากการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจากประชากรที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 ราย ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.944 ผู้วิจัยและทีมวิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและ (2) แบบสัมภาษณ์

4. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 45.4 โดยมีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี ร้อยละ 31.8 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 44.8 มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 50.3 และสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ร้อยละ 35.0

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาค ตะวันตก โดยรวมและรายด้าน

การบริหารเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. ด้านเป้าหมายในการเข้าร่วมเครือข่าย	3.47	0.64	มาก	2
2. ด้านการมีผลประโยชน์ตอบแทนภายในเครือข่าย และการให้ความช่วยเหลือภายในเครือข่าย	3.48	0.77	มาก	3
3. ด้านปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย	3.56	0.62	มาก	1
4. ด้านระบบบริหารจัดการ และการพัฒนา ศักยภาพภายในเครือข่าย	3.33	0.71	ปานกลาง	4
	3.46	0.50	มาก	

การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.46) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย (ค่าเฉลี่ย 3.56) รองลงมาตามลำดับคือ ด้านเป้าหมายในการเข้าร่วมเครือข่าย (ค่าเฉลี่ย 3.47) ด้านการมีผลประโยชน์ตอบแทนภายในเครือข่ายและการให้ความช่วยเหลือภายในเครือข่าย (ค่าเฉลี่ย 3.48) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านระบบบริหารจัดการ และการพัฒนา ศักยภาพภายในเครือข่าย (ค่าเฉลี่ย 3.33) โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า

1) ด้านปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) โดยมีข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง ให้เกียรติแก่ภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน เช่น การยกย่องให้ความเชื่อถือในการทำกิจกรรมร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย 3.68) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เรื่องมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อภาคีเครือข่าย เช่น การเชิญเป็นแขกผู้มีเกียรติในวันสำคัญ การแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.51)

2) ด้านเป้าหมายในการเข้าร่วมเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.47) โดยมีข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เรื่องมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งและภาคีเครือข่ายมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการดำเนินงาน เช่น ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.54) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เรื่องมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งและภาคีเครือข่ายมีแนวทางการป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงาน เช่น มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) (ค่าเฉลี่ย 3.34)

3) ด้านการมีผลประโยชน์ตอบแทนภายในเครือข่ายและการให้ความช่วยเหลือภายในเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.48) โดยมีข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เรื่องมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง และภาคีเครือข่ายมีการช่วยเหลือกันในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.66) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เรื่องมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง และภาคีเครือข่ายได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการทำงานเป็นเครือข่าย เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง และส่วนราชการได้ผลงานตามตัวชี้วัด ภาคประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.39)

4) ด้านระบบบริหารจัดการ และการพัฒนาศักยภาพภายในเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.33) โดยมีข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เรื่องมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง มีการกำหนดยุทธศาสตร์โดยมีกิจกรรมที่เชื่อมโยงมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง และภาคีเครือข่าย เช่น การกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย 3.48) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เรื่องมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเชื่อมโยงการทำงานกับภาคีเครือข่าย เช่น การติดต่อผ่านเฟสบุ๊ค การส่งเอกสารผ่านอีเมล การกำหนดพักด้วยระบบจีไอเอส (ค่าเฉลี่ย 3.05)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัย ราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก โดยรวม

การสนับสนุนงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้มีกิจกรรมการให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	4.01	0.58	มาก	1
2. มหาวิทยาลัยสามารถให้บริการได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.98	0.64	มาก	2
3. มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้มีกิจกรรมการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย	3.94	0.66	มาก	3
4. มหาวิทยาลัยมีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม	3.90	0.60	มาก	4
รวม	3.96	0.55	มาก	

ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.96) โดยมีข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เรื่องมหาวิทยาลัยสนับสนุนให้มีกิจกรรมการให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน (4.01) รองลงมาตามลำดับคือ เรื่องมหาวิทยาลัยสามารถให้บริการได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.98) เรื่องมหาวิทยาลัยสนับสนุนให้มีกิจกรรมการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.94) และเรื่องมหาวิทยาลัยมีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก (3.90)

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

1. แนวทางการพัฒนาเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก

1) กลุ่มบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับประเด็นเรื่องการบริหารเครือข่ายที่สำคัญ ได้แก่ (1) มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตกมีการประสานความร่วมมือจากภาคเอกชนและภาครัฐในการร่วมกันทำงานมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ที่ทำการปกครอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มองค์กรในชุมชน โรงงาน ห้างร้าน ฯลฯ โดยมีการเชื่อมโยงกิจกรรมในลักษณะของการสนับสนุนวิทยากรฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ (2) มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก มีการสร้างการรับรู้ให้แก่ชุมชนทั่วไป โดยมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้แก่สาธารณะได้รับทราบทางช่องทางต่างๆ รวมถึงมีการสร้างความร่วมมือในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนในลักษณะของเครือข่ายแบบบูรณาการ โดยมีการเชิญบุคคลสำคัญในพื้นที่เข้าร่วมเป็นเกียรติในงานที่จัดขึ้นในชุมชน (3) มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก มีการสร้างเครือข่ายในการทำงานโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างเครือข่ายอื่นๆ ที่อยู่ในชุมชน (4) มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ให้ความสำคัญกับการสร้างผลประโยชน์ร่วมกันในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมในการทำงานแบบเครือข่าย (5) มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก มีการเชื่อมโยงกิจกรรมกับศูนย์เรียนรู้ชุมชน และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ หรือข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์มาไว้ในศูนย์เรียนรู้ชุมชน ทั้งนี้ ได้สนับสนุนการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานระหว่างเครือข่าย และบุคคลทั่วไปที่สนใจ (6) มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์การทำงาน เป้าหมาย แผนกิจกรรม ผลลัพธ์ที่จะเกิดจากการดำเนินงานร่วมกันภายในเครือข่าย และการกำหนดให้เครือข่ายมีการร่วมกันดำเนินกิจกรรม

2) กลุ่มหน่วยงานเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับประเด็นเรื่องการบริหารเครือข่ายที่สำคัญ ได้แก่ (1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในเครือข่ายและระหว่างเครือข่าย โดยเฉพาะที่เห็นชัดเจนคือ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้และวิธีการทำงานเพื่อทำให้เกิดมุมมองใหม่ๆ ทางความคิด และสามารถนำเอารูปแบบวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพมาปรับใช้กับพื้นที่ของตนเองได้ (2) การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในชุมชนจะมีการดำเนินการในพื้นที่ที่มีความพร้อม โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านเป็นผู้ร่วมสนับสนุนและดำเนินกิจกรรม (3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อร่วมมือกันทำงานในเชิงบูรณาการในแต่ละด้าน (4) การทำงานแบบเครือข่ายจะช่วยให้การขับเคลื่อนภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น การพัฒนาศักยภาพของวิทยากรกระบวนการ การพัฒนากลุ่มอาชีพ เป็นต้น (5) การทำงานแบบเครือข่ายจะช่วยให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน ซึ่งการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่ทอดทิ้งให้ทำงานเพียงลำพัง ซึ่งจะช่วยทำให้การทำงานกระทำได้อย่างง่าย (6) การทำงานแบบเครือข่ายเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่รับผิดชอบที่ช่วยให้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถทำงานได้สะดวกขึ้น และเกิดผลลัพธ์ที่ดีในการทำงาน ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานในลักษณะของการรวมพลังที่ช่วยกันทำงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

3) ผลการศึกษาได้นำมาสู่แนวทางการพัฒนาเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนงานวิชาการสู่ชุมชนดังนี้ (1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างเครือข่าย โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ และผลลัพธ์ในการทำงานร่วมกัน รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการทำงาน (2) สื่อสารสร้างการรับรู้เพื่อพัฒนารูปแบบการประสานความร่วมมือการทำงานในพื้นที่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (3) ออกแบบกิจกรรมที่ช่วยเชื่อมโยงความร่วมมือเพื่อสร้างประโยชน์สาธารณะ และ (4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อร่วมมือกันทำงานในเชิงบูรณาการในแต่ละด้าน

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปและอภิปรายผล

1. การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ด้านปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย ผลวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ให้เกียรติแก่ภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน เช่น การยกย่องให้เกียรติเชื่อถือในการทำกิจกรรมร่วมกันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก เป็นรูปแบบของการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่โดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทน ดังนั้น การให้เกียรติแก่ภาคีเครือข่ายอื่นๆ ในการทำงานร่วมกันจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และสร้างความรู้สึกรักอยากทำงานร่วมกันของสมาชิกในเครือข่าย ซึ่งจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเครือข่าย และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพยังพบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ให้ความสำคัญกับเรื่องการยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกันในการทำงาน โดยความร่วมมือกันในการทำงานในลักษณะเครือข่ายจึงมุ่งเน้นที่การบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความไว้วางใจต่อกัน อันนำมาซึ่งความร่วมมือในอนาคต รวมถึงใช้การสื่อสารข้อมูลสู่สาธารณะเพื่อสร้างความร่วมมือ ผลวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ วีระศักดิ์ เครือเทพ (2550) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เครือข่ายการทำงานเกิดขึ้นจากความสมัครใจเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับที่ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ (2546) ที่ได้กล่าวในแนวทางเดียวกันว่า เครือข่ายการทำงานจึงต้องมีการสร้างความรู้สึกร่วมของสมาชิกกับกระบวนการทำงานของเครือข่าย และสอดคล้องกับที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สถานะของสมาชิกในเครือข่ายจึงต้องมีลักษณะของความเท่าเทียมกันในฐานะของหุ้นส่วน และมีกิจกรรมที่สมาชิกในเครือข่ายทำร่วมกัน นอกจากนี้ พระมหาสุวิทย์ อาภากร (2547) ที่กล่าวไว้อย่างสอดคล้องกันว่าการช่วยให้สมาชิกเกิดการยอมรับ จะช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และมีการสร้างและสานต่อกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2. การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ด้านเป้าหมายในการเข้าร่วมเครือข่าย ผลวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งและภาคีเครือข่ายมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการดำเนินงาน เช่น ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการทำงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การทำงานไม่ว่าระดับใด

ก็ตามจำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยต้องสามารถสื่อสารให้สมาชิกของเครือข่ายที่ทำงานร่วมกันได้รับรู้ เข้าใจ และเห็นด้วยกับเป้าหมายในการทำงานในพื้นที่ตามแนวทางที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้การทำงานได้รับการยอมรับ และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการดำเนินงานจะช่วยให้เครือข่ายมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างเครือข่าย มีการจัดประชุมเครือข่ายเพื่อร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์และผลลัพธ์ในการทำงานรวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการทำงานเพื่อประยุกต์ใช้ในการทำงานร่วมกัน ผลวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ที่กล่าวไว้ว่า เครือข่ายต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อมองเห็นภาพของจุดมุ่งหมายในอนาคตร่วมกันระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ทั้งนี้ การมีเป้าหมายร่วมกันจะช่วยให้เกิดการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน ซึ่งปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ (2546) ได้กล่าวถึงการมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในแนวทางเดียวกันว่า การทำงานเครือข่ายจะเกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงหากทุกฝ่ายสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดหมายที่ทุกฝ่ายเห็นและต้องการให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ วีระศักดิ์ เครือเทพ (2550) ได้กล่าวว่า เครือข่ายการทำงานจะต้องมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการแก้ไขปัญหาในนามของส่วนรวม เพื่อให้การจัดตั้งขึ้นเครือข่ายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

3. การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ด้านการมีผลประโยชน์ตอบแทนภายในเครือข่ายและการให้ความช่วยเหลือภายในเครือข่าย ผลวิจัยพบว่า เครือข่ายมีการช่วยเหลือกันในการทำงาน เช่น อบต. สนับสนุนด้านสถานที่ พัฒนาชุมชนสนับสนุนการประสานงาน ผู้นำสนับสนุนด้านมวลชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาเสียดังกล่าวในชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย เนื่องจากปัญหาเสียดังกล่าวเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างมาก จึงทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนให้ความสำคัญในการทำงานร่วมกัน และมีการช่วยเหลือแบ่งปัน และแลกเปลี่ยนทรัพยากรในการทำงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพยังพบว่า การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน จะสร้างผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย รวมถึงการทำงานแบบบูรณาการภารกิจที่มีคุณภาพ ผลวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การร่วมมือกันของเครือข่ายเกิดจากการรวมตัวกันบนฐานของผลประโยชน์ที่ร่วมกันมากเพียงพอ ซึ่งผลประโยชน์จะสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเครือข่าย ซึ่งวีระศักดิ์ เครือเทพ (2550) ได้กล่าวในประเด็นที่น่าสนใจว่า การร่วมมือกันทำงานเป็นเครือข่ายจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรและความรู้ความสามารถหรือข้อมูลต่างๆ จนอยู่ในระดับที่เพียงพอต่อการจัดการกับปัญหาที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการสร้างความสัมพันธ์กันแบบพึ่งพาอาศัยกัน

4. การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภูมิภาคตะวันตก ด้านระบบบริหารจัดการ และการพัฒนาศักยภาพภายในเครือข่าย ผลวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง มีการกำหนดยุทธศาสตร์โดยมีกิจกรรมที่เชื่อมโยงมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง และภาคีเครือข่าย เช่น การกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เครือข่ายได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน และการให้ความช่วยเหลือทั้งในเชิงวิชาการและการปฏิบัติในพื้นที่ โดยมีการจัดทำยุทธศาสตร์ และการจัดทำ

โครงการเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของเครือข่าย ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงกิจกรรมเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเกิดกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือภายในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ นอกจากนี้ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการภารกิจจะช่วยให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ผลวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ (2546) ที่ได้กล่าวเอาไว้ว่า การเชื่อมโยง การทำงานของเครือข่ายจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงที่เหมาะสม โดยอาจเชื่อมต่อกัน ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องทำร่วมกัน ซึ่งพระมหาสุวิทย์ อาภากร (2547) ได้กล่าวเพิ่มเติมในประเด็นนี้ว่า การแลกเปลี่ยนในเครือข่ายจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นทั้งแนวคิด กระบวนการและวิธีการจัดการ เครือข่าย ซึ่งเป็นกลไกในการผลักดันให้เครือข่ายดำเนินการ ไปอย่างต่อเนื่อง และผลวิจัยยังสอดคล้องกับที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ได้กล่าวไว้ว่า การแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือจะช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนที่ดีต่อกัน และการที่สมาชิกของเครือข่ายมีการทำกิจกรรมร่วมกันจะก่อให้เกิดความผูกพันภายในระหว่างกันมากยิ่งขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงที่แน่นแฟ้น ยิ่งขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน ไปสู่หน่วยงานอื่นๆ เพื่อขยายผลความร่วมมือไปสู่การสร้างเครือข่ายในพื้นที่อื่น ๆ
2. การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรกำหนดแนวทางการส่งเสริมให้บุคลากรได้ลงพื้นที่ให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน
3. การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรกำหนดหลักเกณฑ์สนับสนุนให้บุคลากรที่อยู่ในเครือข่ายมีการพัฒนาเอกสารทางวิชาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของท้องถิ่น
4. การบริหารเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาดูงานการบริหารจัดการเครือข่ายวิชาการที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้ที่สนใจควร ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานแบบเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มอื่น
2. ผู้ที่สนใจควร ศึกษาปัจจัยการบริหารงานที่ช่วยให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีประสิทธิภาพ
3. ผู้ที่สนใจควร ศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). **การจัดการเครือข่าย : พัฒนาสร้างเครือข่าย และเสริมสร้างความเข้มแข็ง**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขวัญภัสสร จานทอง. (2557). อิทธิพลของปัจจัยภูมิหลัง การมุ่งประกอบการและเครือข่ายทางสังคมต่อความสำเร็จทางธุรกิจของผู้ประกอบการจังหวัดราชบุรี. **วารสารสมาคมนักวิจัย**. 19 (1): 123-134
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2546). **สื่อสารกับสังคมเครือข่าย**. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- พิตรพิบูล ไชยเมือง. (2558). **รูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดหนองบัวลำภู**. ปรังญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- พระมหาสุทนต์ อาภาภโร. (2547). **เครือข่ายธรรมชาติ ความรู้และการจัดการ**. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. (2547). **ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 121, ตอนพิเศษ 23 ก (14 มิถุนายน 2547)**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2550). **เครือข่าย : นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บทวิเคราะห์ว่าด้วยการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแนวระนาบเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบต่อสาธารณะ**. กรุงเทพฯ : ซีโน ดีไซน์.
- วรัญญา ติคม. (2557). **ความสัมพันธ์ของการสร้างเครือข่ายและกลยุทธ์การตลาดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการเคมีภัณฑ์การเกษตรในจังหวัดลำปาง**. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- เสรี พงศ์พิศ. (2548). **เครือข่าย : ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มข้น ชุมชนเข้มแข็ง**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.
- Agranoff, Robert. (2006). **Managing within Networks: Adding Value to Public Organizations**. Washington, D.C: Georgetown University Press.
- Starkey, Paul. (1997). **Network for Development**. IFRTD (The International Forum for Rural Transport and Development) London, UK : International.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics an Introductory Analysis**. New York: Harper & Row.